

Had God die moorden niet kunnen voorkomen?

Apeldoorn, 28 december 2014

Zondag 'onschuldige Kinderen'. Bij Matteüs 2, 13-23.

De magiërs uit de Bijbeltekst worden in de kerk al snel 'wijzen', en de wijzen worden al snel koningen. Van zomaar een aantal magiërs, wijzen of koningen, - i.h. verhaal is het niet duidelijk of het er twee zijn of twintig, worden het er al gauw *drie*. Dat komt door wat ze mee brengen: drie soorten geschenken: goud, wierook en mirre. Als het er eenmaal *drie* zijn komen ze niet meer alle drie uit het nabije of verre oosten, maar komen ze uit de drie werelddelen van toen: Europa, Azië en Afrika ('Morenland'). Sindsdien komen we ze zó in elke kerstgroep en elk kerstspel tegen: twee 'blanke' koningen en één zwarte koning, -die, vernederd tot *knecht*, weer model heeft gestaan voor de figuur van Zwarte Piet.

In het Spaanse Driekoningenfeest komen ze alle drie met geschenken voor de kinderen, vanwege/ter ere van dat bijzondere kind van eens dat goud, wierook en mirre ontving. Machtigen 'uit verren lande', i.e.g. *rijken*, zochten de nieuwe koning van Judea in het paleis van Herodes in de grote stad en vonden hem daar niet: 'de ster bleef stille staan' boven een huis in het kleine Betlehem...

Voor een kind zonder enig teken van majesteit en macht...knielden zij neer. Een ontroerend en veelzeggend verhaal, tot zover.

Het vervolg is een nachtmerrie, -niet geschikt om aan kinderen te vertellen, laat staan met kinderen worden 'uit te spelen': van koning Herodes móet de kleine koning dood zijn voordat hij groot kan worden, en daarom worden in Betlehem en de velden van Efrata álle jongetjes onder de drie jaar om het leven gebracht. Het begon als de vervulling van profetieën(...), en het einde is: niets dan ellende, -voor Jozef, Maria en het kind, maar nog veel meer voor de bevolking van Betlehem en omgeving.

U hebt de vraag vast wel eens horen stellen, in of buiten de kerk, door iemand tegenover u of door een stem in uw hart en hoofd: had God dat niet kunnen voorkomen?,-die kindermoord in Betlehem, -en zoveel daarna: leed aan kinderen en aan volwassenen, leed aan enkelingen en aan hele volksstammen. Als mensen tegen mij zeggen dat ze niet in (een) God geloven, is dat meestal omdat ze niet kúnnen geloven, vanwege zoveel dat 'een beetje God' toch zou kunnen doen en niet doet! 'Als er een God bestond dan hadden we toch wel een betere wereld...?'

Ik heb altijd wat geschutterd als die vraag op mij afgevuurd werd, en soms voorzichtig iets gezegd over wat God -af en toe- ook weer wél doet (een Muur laten vallen in 1989, in 2014 vrede tussen Cuba en Amerika, etc.), maar op de vraag of de God van Jezus die kindermoord niet had kunnen verhinderen, wil ik vandaag een eerlijk en duidelijk antwoord geven. Nee, God heeft die kindermoord niet kunnen verhinderen. God lijkt op een brandweerwagen die pas komt als het huis al brandt. God loopt achter de feiten aan. Hij heeft de mensen, onze creatieve diersoort dus, niet helemaal in de hand. Als God tien moordpartijen weet te voorkomen, is de elfde hem toch ineens ontsnapt, - heeft God het weer verloren van ons mensen, of - bij ziektes b.v. - van de o zo creatieve 'natuur' die hij geschapen heeft of laten evolueren.

Net als Etty Hillesum – lees haar dagboeken als je tobt over God! – vind ik God daar niet minder van worden, maar sterker wordt hij er ook niet van, en de wereld en de mensen worden er niet beter van.

God is dus niet zo machtig als we dachten, i.e.g. niet almachtig. Hij mag dan soms na jaren of eeuwen op punten ‘overmachtig’ blijken te zijn, - en wereld en evolutie zijn zijn schepping, dat belijd ik, maar hij heeft niet alles in de hand en hij heeft niet overal de hand in.

‘Maar dat is toch vreselijk!’, riep een vrome vrouw uit. ‘Dat ik het zeg is tot daar aan toe, maar nu zegt de dominee het ook al!’ Toen heb ik gezegd: lieve mens, moet je eens horen! Met Kerst *smelten* wij helemaal bij een kindeke klein, een kindeke teer. Wij zingen hulploos kind en heilig kind. Wij zeggen: Hij is in zijn onmacht sterk, in zijn kleinheid groot. Zo is onze God, zo needrig en nabij! Alles van de grote God/in een kribbe in een stal/tussen os en ezel. Nemen we dat wel serieus? Denken we dat dat een *spelletje* is van God een verkleedpartijtje? Zo van ‘Ik doe net of ik klein ben en hulpeloos, maar achter de schermen ben ik nog altijd oppermachtig en kan ik met één knip van m’n vingers alle foute mensen op aarde uitroeien en elk verkeersongeluk voorkomen!’

Nee, het kind in de kribbe, en 33 jaar later de koning aan het kruis, de Christus in het graf, - dat is *niet een schijngestalte* van God, - het is de echte! En van daar uit is er ook opstandinglicht en pinkstergeest, en zijn er –soms- tekenen en wonderen van ‘macht’ van God, -maar niets is gegarandeerd, -we hebben niets in de hand!

Het is overigens niet énkél ellende in Mt. 2. Terwijl het heilige land ‘in brand staat’, een bránd ‘die de kinderen niet hebben aangestoken’, weet één kind via Egypte te overleven, in Nazaret man te worden en vanuit Nazaret velen tot zegen te zijn –om dertig jaar later de dood die Herodes voor hem bestemd had alsnog te ondergaan, maar dan willens en wetens, ter wille van het nieuwe aardse Rijk der hemelen dat hij ondanks alles echt heeft zien komen! In de naam ...

Pieter Oussoren